

UNIVERSITATS EN ACCIÓ

Guia d'activisme
estudiantil pels drets
humans i laborals a
la indústria electrònica

Setem

#UniversitatsEnAcció

Índex

P-3

Per a què serveix aquesta guia?

P-4

Vulneracions de drets a les maquiles d'electrònica

La producció de hardware:
un sistema complex

Abusos laborals relacionats amb
les maquiles

P-6

El personal de Samsung contraataca

Persecució sindical a Samsung

P-8

Sensibilitzar sobre la vulneració dels drets laborals

P-9

Solidaritat amb el personal de l'electrònica

P-10

Electronics Watch

Per què cal que les universitats catalanes s'adhereixin a electronics watch?

Com es fa el monitoratge de les condicions laborals a les fàbriques?

P-13

La vostra universitat

Investigueu què fa el vostre centre

Identifiqueu els objectius

P-15

Electronics Watch: el canvi guanyador

Treball forçós d'estudiants a la Xina

Persecució sindical a les Filipines

Abusos del personal migrant
a Tailàndia

P-16

Fer campanyes a favor dels drets laborals

P-17

Incidència política a l'interior de la vostra universitat

P-18

Per què és necessària la intervenció d'Electronics Watch?

P-21

Escalada de la campanya

P-22

La campanya ha triomfat!

P-23

Calendari de la campanya

P-24

Per què la vostra campanya és necessària?

P-26

Com us pot ajudar SETEM Catalunya?

P-27

Recursos

Per a què serveix aquesta guia?

Aquesta guia l'ha elaborat SETEM Catalunya amb la col·laboració de l'organització d'activisme estudiantil britànica People & Planet en el marc del projecte Make ICT Fair. SETEM Catalunya i People & Planet són membres de la xarxa Good Electronics i representants de país de la fundació Electronics Watch (EW) per a la compra pública responsable d'equipaments TIC. Treballem conjuntament per a la incidència social i política a favor del respecte als drets humans i laborals de les persones que treballen a les cadenes de subministrament globals de l'electrònica.

Aquesta guia té l'objectiu de facilitar els coneixements i les eines necessàries per a la mobilització a les universitats de Catalunya a favor de la compra pública responsable d'equipaments electrònics, un dels capítols de despesa més importants de les institucions públiques i especialment de les acadèmiques.

A les pàgines que segueixen trobareu orientació sobre què podeu fer vosaltres a través de l'activisme a les vostres facultats per tal de sumar-vos a les reivindicacions en clau de justícia global en relació a la millora de condicions de les forces de treball de tot el món. A través de la campanya 'Universitats en Acció' podeu formar part d'un moviment internacional a favor dels drets humans i laborals en les principals regions manufactureres del món. Us podreu significar en solidaritat amb l'explotació que pateixen treballadors i treballadores a les fàbriques de producció d'electrònica i promoure que la vostra universitat es comprometi contra aquesta explotació.

Vulneracions de drets a les maquiles d'electrònica

La indústria electrònica és una de les més dinàmiques en la producció de béns de l'economia mundial i ocupa a 18 milions de persones, segons dades de la Organització Internacional del Treball. La seva cadena de subministrament es caracteritza per la subcontractació i l'externalització d'una part considerable de la manufactura. El model de comerç i inversions del capitalisme globalitzat aplicat a aquest sector implica, com en d'altres, que les condicions de treball de la baula més vulnerable, la manufactura, s'equiparin a les de l'esclavitud moderna.

Els ordinadors fabricats per maquiles (empreses situades en països de costos laborals baixos amb mà d'obra explotada) arriben a les nostres botigues, escoles, facultats, i llocs de treball comer-

cialitzats per grans marques. És molt probable que el personal que els ha produït hagi hagut de treballar jornades extenuants en fàbriques perilloses. Algunes d'aquestes persones s'arrisquen a desenvolupar càncer i a patir impactes molt greus sobre la seva salut perquè manipulen substàncies tòxiques, que també contaminen el medi ambient. Moltes persones que treballen en aquests tallers pateixen violència o coaccions si intenten organitzar-se i fer sentir la seva veu i s'exposen a situacions d'esclavatge modern.

Al Sud global, la pobresa i el canvi climàtic empenyen la població rural a buscar feina en maquiles. Es tracta sovint d'instal·lacions ubicades en zones franques execrables, en què les empreses vulneren els drets laborals, estan exemptes de la normativa fiscal i no respecten les mesures de seguretat. El personal, majoritàriament dones joves, cobra salaris de misèria insuficients per sobreviure, mentre que els sectors més poderosos acumulen riquesa en detriment de les capes empobrides de la població.

Malgrat aquestes condicions represives, la classe treballadora del Sud global continua organitzant-se col·lectivament per millorar la seva situació. Donem suport a les persones treballadores que lluiten per aconseguir salaris i condicions laborals dignes!

Steve Jurvetson_CC

La producció de hardware: un sistema complex

Les cadenes de subministrament globals de l'electrònica són xarxes complexes. Marques com Dell, Apple o HP no donen feina directament a les persones que fabriquen els seus productes, sinó que contracten empreses fabricants, sobretot del Sud global, que munten els productes finals que acabem utilitzant al nostre escriptori. Aquests fabricants tenen alhora una xarxa d'empreses a qui subcontracten part de la producció així com proveïdores de diferents components que alhora es proveeixen d'altres per a subcomponents i materials. En general, les grans marques no es fan responsables de les condicions laborals a les fàbriques on s'elaboren els seus productes. Tot i així, les seves pràctiques comercials respecte les seves cadenes de subministrament tenen un impacte directe en aquestes condicions.

Són aquestes grans marques les que fixen els preus que pagaran als fabricants, i no els fabricants els que fixen un preu de venda. També són les marques les que fixen els temps d'entrega de les comandes que fan. Preus i temps impacten directament en els salaris baixos i en les jornades extenuants de les persones treballadores a les fàbriques. Les pràctiques comercials de les grans marques també tenen una relació directa amb la vulneració dels drets que permetrien a les forces de treball defensar-se d'aquests abusos, sobretot el d'organitzar-se en sindicats i fer sentir la seva veu.

La falta de transparència d'aquestes cadenes de subministrament globals fa que sigui complicat fer prevaldre els drets de les persones treballadores i fer que les marques en rendeixin comptes. Per fer que la indústria comenci a canviar cal veure quins vincles hi ha entre empreses i quina capacitat d'influència té cada empresa de les cadenes de subministrament d'electrònica. La transparència és l'única via per poder pressionar les marques que es proveeixen de maquiles que, en alguns casos, són fabricants també molt poderosos, com Foxconn o Pegatron a la Xina.

Llista d'abusos laborals sistemàtics

- Jornades laborals excessivament llargues
- Salaris que no permeten cobrir necessitats bàsiques
- Maltractaments i humiliacions a la fàbrica
- Manipulació de substàncies perilloses en condicions d'inseguretat
- Restriccions al dret de crear sindicats i afiliar-s'hi
- Elevada temporalitat de la feina
- Hores extraordinàries forçoses
- Explotació del personal migrant

EL CANVI POSSIBLE

La transparència i la rendició de comptes per part de les marques no es pot aconseguir actuant de manera aïllada. En canvi, les nostres universitats sí que tenen prou capacitat per impulsar-los: disposen de grans pressupostos per comprar equipaments TIC i cada any es gasten milers d'euros per adquirir ordinadors i altres productes electrònics. Si s'organitzen a escala internacional, poden utilitzar aquest poder de compra per transformar el sector.

El personal de Samsung contraataca

L'octubre del 2015, treballadors i treballadores directes de Samsung a Corea del Sud van començar una asseguda davant la seu de Samsung a Seül després que l'empresa va retirar-se de les negociacions amb les persones treballadores que havien contret leucèmia per la manipulació de substàncies perilloses a la feina.

El grup està organitzat amb el nom de SHARPS: Supporters for Health and Rights of People in the Semiconductor Industry (stopsamsung.wordpress.com/about-sharps/). Després d'una asseguda de 1.023 dies, el 24 de juliol de 2018, SHARPS i Samsung Electronics Co. Ltd. van signar un acord segons el qual s'estableix que un comitè de mediació produeixi una proposta d'arbitratge sobre les malalties professionals que afecten grups de persones treballadores d'aquest gran conglomerat de tecnologia.

La proposta vinculant obliga a Samsung a fer una disculpa pública a les seves víctimes, a indemnitzar-les sota nous criteris i a renovar les mesures de seguretat al lloc de treball tal i com ho proposa la comissió de mediació.

Així és com un petit grup d'activistes laborals ha extret concessions tan esperades i importants d'una de les companyies més poderoses del món, 10 anys després que els primers casos de leucèmia relacionats amb la producció de semiconductors sortís a la llum.

Persecució sindical a Samsung

A la indústria electrònica, coaccionar representants sindicals i obstaculitzar directament que el personal s'afiliï a un sindicat són fenòmens corrents. Samsung és una de les empreses més acusades de practicar sistemàticament la persecució sindical.

Samsung és coneguda per aplicar una política de tolerància zero amb els sindicats. Aquesta empresa ha estat acusada de coaccionar els i les representants sindicals, d'intentar sabotejar activament la creació de sindicats i de fomentar un ambient d'intimidació.

Malgrat tot això, les persones treballadores continuen organitzant-se. Algunes treballen amb la Confederació Sindical Internacional (ITUC) per intentar desmuntar la política antisindical. Per a més informació consulteu el web de la campanya d'ITUC Samsung Exposed: Modern Technology, Medieval Conditions: samsungexposed.org

“No puc dir-te qui sóc, on visc ni quin és el meu aspecte. Si Samsung ho descobrís, podria acomiadar-me.

Arriscaria el futur de la meva família. La subsistència de la meva esposa, del meu fill i de la meva filla.

Però sí que puc dir-te una cosa: soc activista sindical a la clandestinitat.”

*Persona treballadora
anònima de Samsung*

Matthias Haberl / Südwind

CORRUPCIÓ A LES ALTES ESFERES DE SAMSUNG

El 25 d'agost de 2017 el màxim aspirant sud-coreà a heretar Samsung, Lee Jae-Yong, va ser condemnat a cinc anys de presó per haver participat en un escàndol de corrupció política. Lee va ser acusat de diversos delictes: suborn, malversació de fons, fals testimoni, evasió fiscal i ocultació de beneficis procedents d'actes delictius. Tot i així, després d'un any de presó va sortir en llibertat.

La trama ampliada també va suposar la impugnació del president sud-coreà, cosa que no hauria estat possible sense la mobilització i les campanyes d'actives, sindicalistes i treballadors i treballadores del país.

Sensibilitzar sobre la vulneració dels drets laborals

Abans d'emprendre accions per defensar els drets laborals de les persones treballadores de la indústria electrònica al vostre campus universitari, una de les primeres coses que haureu de fer és començar a difondre informació i sensibilitzar. A continuació, us oferim unes quantes idees de com presentar els missatges per assegurar-vos que tothom sàpiga quins són els temes importants.

Fulletons i cartells

Difoneu els vostres missatges escampant materials impresos al campus. SETEM Catalunya us pot proporcionar els recursos necessaris.

Projecteu documentals

Hi ha alguns documentals interessants sobre explotació laboral i sobre l'organització de les persones treballadores per defensar els seus drets. Organitzeu-ne projeccions i faciliteu un debat constructiu a continuació.

Organitzeu xerrades

A la vostra facultat hi ha alguna profesora o professor que faci recerca sobre cadenes de subministrament global o drets laborals a escala mundial? Convideu-la a fer una xerrada per a la campanya.

Anuncis a l'aula

Abans de començar la classe, presenteu breument la campanya o la vostra propera acció. Teniu una audiència compromesa i amb moltes ganes d'aprendre!

Munteu tallers

Organitzeu tallers sobre l'explotació a les fàbriques d'electrònica. SETEM Catalunya pot venir a la vostra facultat per col·laborar-hi i facilitar-vos eines per a properes accions de la campanya.

Piqueu a totes les portes

Si viviu en residències universitàries, parleu amb altres residents sobre la campanya per aconseguir suports. Parlar amb la gent en entorns de confiança és una bona manera de fomentar la seva implicació.

Paradetes

Munteu una paradeta en un lloc concorregut del vostre campus per repartir fulletons i parlar amb l'alumnat.

Xarxes socials

Creeu comptes de Facebook, Instagram i Twitter o incorporeu els missatges de la campanya en comptes col·lectius existents per fer-ne difusió.

Mitjans de comunicació universitaris

Si teniu a l'abast mitjans de comunicació universitaris, proposeu-los cobrir el tema d'aquesta campanya.

Solidaritat amb el personal de l'electrònica

SETEM Catalunya treballa amb organitzacions de defensa de drets laborals arreu del món i us hi pot posar en contacte per coordinar accions de suport a les seves lluites.

A l'hora de desenvolupar accions de campanya en solidaritat amb aquests grups organitzats al Sud global és imprescindible que distingiu que fer campanya en solidaritat amb ells és fonamentalment diferent a fer campanya de part seva.

A SETEM Catalunya defensem que les persones que viuen condicions de treball molt dures a les fàbriques d'electrònica cada dia són les que estan en millor posició per saber quines són les millors solucions. És molt probable que també sàpiguen quines estratègies funcionen millor per arribar-hi, i quines po-

drien en canvi inhibir la seva lluita, com per exemple un boicot no desitjat.

Quan ens involucrem en accions de solidaritat hem d'assumir que el lideratge li pertoca a aquelles persones que estan sobre el terreny i hem d'assegurar-nos que les nostres accions són coherents amb les seves estratègies.

“Si heu vingut per ajudar-me, esteu perdent el temps.

Però si sou aquí perquè el vostre alliberament està lligat al meu, treballem conjuntament!”

Lilla Watson,
Activista indígena d'Austràlia

“No crec en la caritat. Crec en la solidaritat. La caritat és vertical, i per tant humiliant.

Va de dalt a baix. La solidaritat és horitzontal. Respecte l'altre i aprèn un de l'altre. Tinc molt a aprendre de l'altra gent.”

Eduardo Galeano,
Periodista i escriptor uruguaià

Planteu cara a la indústria electrònica als carrers comercials

Enfrontar-se a la indústria electrònica i intentar lluitar contra l'exploació a les fàbriques no és una tasca gens fàcil. Les grans marques d'abast mundial generen milers de milions d'euros en beneficis, són presents a un gran nombre de països i representen milers de llocs de treball.

Una forma de pressionar les marques és traslladar la lluita contra la vulneració dels drets laborals als carrers comercials on es venen els seus productes i als grans esdeveniments de la indústria, com el Mobile World Congress. A banda de les accions que pugueu emprendre a les facultats, les lluites sempre estan al carrer i els carrers seran sempre nostres.

Quan les persones treballadores del Sud global demanen que s'organitzin campanyes de solidaritat i accions contra les marques que són còmplices dels abusos que pateixen, apostar per la creativitat i traslladar la lluita davant de les botigues és una manera potent de generar canvis. Permet d'una banda coaccionar la marca amb el dany a la seva imatge pública i de l'altra sensibilitzar la ciutadania que presenciï les nostres accions de denúncia.

Shutterstock

Electronics Watch

L'any 2015, col·lectius que defensen els drets laborals a les principals regions productores d'electrònica, ONG europees i compradors del sector públic van fundar Electronics Watch. L'objectiu era crear una organització que generés millores a llarg termini per a les persones que pateixen abusos dels drets humans i laborals a la indústria electrònica - una de les més dinàmiques i més globalitzades del món - tot aprofitant la influència de la compra pública responsable.

Electronics Watch es va convertir en la primera organització independent que treballa per millorar les condicions laborals del sector mitjançant el monitoratge amb la participació activa de les persones treballadores i el poder de la compra pública.

Institucions públiques com per exemple universitats i consorcis universitaris poden adherir-se a Electronics Watch i col·laborar per eradicar l'exploació laboral a les cadenes de subministrament. Quan s'hi adhereixen incorporen clàusules contractuals que imposen mesures als seus contractistes per garantir el respecte als drets humans i laborals. Electronics Watch fa un seguiment de les fàbriques on es produeix per als seus membres i els informa del tracte i les condicions en què treballa el personal. Alhora, negocia amb les grans marques mundials, les empreses proveïdores i la direcció de les fàbriques per resoldre les vulneracions de drets laborals que s'hi detecten.

Per què cal que les universitats catalanes s'adhereixin a Electronics Watch?

Oportunitat

Els grans compradors de productes electrònics, com ara les universitats i els seus consorcis de serveis, tenen molt més poder que les persones consumidores individualment. Algunes grans marques estimen en un 20% la proporció de les seves vendes que abasteix directament el sector públic. Si les universitats col·laboren amb Electronics Watch el seu poder de compra es pot fer servir per impulsar canvis reals.

Responsabilitat

Les institucions públiques tenen el deure d'assegurar-se que les seves relacions comercials, entre elles les que es deriven de les seves compres, no perjudiquen a tercers. Com a institucions governamentals tenen el compromís de fer respectar els drets humans. En molts casos les universitats públiques tenen ja polítiques de compra responsable, però no tenen encara cap mecanisme de verificació sobre les condicions a les fàbriques i ni tan sols cap mesura per saber de quines fàbriques provenen els productes electrònics que compren. Electronics Watch facilita aquest pas.

Lideratge

Les universitats, així com el món local, han estat tradicionalment les principals institucions impulsores dels grans canvis socials. Els membres fundadors d'Electronics Watch en són un reflex i les universitats britàniques van ser les primeres de sumar-s'hi. A Catalunya l'Associació Catalana de Municipis així com l'Ajuntament de Barcelona ja s'hi han adherit, però les universitats encara no han fet el pas.

Reputació

Quan es destapen escàndols de vulneració de drets en cadenes de subministrament de les universitats, com per exemple el cas d'una fàbrica xinesa de producció de servidors universitaris per a diverses marques amb treball forçós d'estudiants, la reputació de les universitats es pot veure afectada si no té mecanismes de reacció. Electronics Watch treballa per buscar la solució abans que cap conflicte es faci públic.

Com es fa el monitoratge de les condicions laborals a les fàbriques?

Electronics Watch treballa amb una xarxa d'organitzacions de la societat civil a les principals regions productores d'electrònica del món. Actualment hi ha organitzacions locals implicades en el monitoratge a fàbriques de la Xina, Índia, Indonèsia, Vietnam, Corea del Sud, Filipines, Tailàndia, Mèxic i Txèquia.

El model de supervisió d'Electronics Watch posa les persones treballadores al centre: són les que porten l'atenció cap als problemes i poden iniciar investigacions i activitats de correcció. Aquest servei de monitoratge és diferent en essència de les auditories socials que encarreguen les empreses, que reflecteixen la imatge que vol transmetre la direcció de la fàbrica. En aquest cas sí que es dona veu al personal com a punt de partida, a qui s'entrevista tant dins com fora dels centres de treball per saber quines són les seves condicions laborals. No es pot esbrinar si les persones treballadores tenen la sensació que és segur per a elles afiliar-se a un sindicat, per exemple, sense parlar-hi directament.

Les organitzacions que col·laboren amb el monitoratge d'Electronics Watch tenen una llarga trajectòria i coneixements en la legislació laboral i en les problemàtiques relacionades amb els drets laborals i la salut i seguretat ocupacional als seus països. Tenen una relació contínua de confiança amb les persones treballadores, amb qui es troben en entorns de seguretat i estableixen línies directes de comunicació i mecanismes de denúncia que activen un seguiment específic. Són organitzacions completament independents de la indústria: no tenen cap suport financer i cap representant en els seus espais de presa de decisions que pugui generar un conflicte d'interessos.

El fet que Electronics Watch situï les persones treballadores al centre del procés de monitoratge afavoreix l'apoderament dels col·lectius afectats directament pels problemes i, a més, permet actuar amb eficàcia per descobrir el que passa realment.

“Electronics Watch és l'única entitat de monitoratge al sector de l'electrònica que inverteix realment en la participació activa de les persones treballadores, que és la millor manera de detectar els problemes i aconseguir-ne la reparació.”

David Foust,
Cereal (Mèxic)

La vostra universitat

Quan es descobreixen casos de vulneració dels drets laborals a les cadenes de subministrament, les accions i campanyes de solidaritat són vitals perquè les demandes del personal acabin triomfant. SETEM Catalunya promou fermament l'activisme de carrer però alhora intenta promoure canvis estructurals per garantir condicions de treball justes i segures a la indústria electrònica.

Aquí és on entra en joc la vostra universitat. Cada any, les universitats catalanes es gasten milions d'euros conjuntament en ordinadors i altres equipaments TIC d'ús general o directament relacionats amb l'especialitat de cada facultat. Part d'aquests diners va a mans d'empreses que tenen un llarg historial de vulneracions dels drets humans.

Aquesta despesa enorme també vol dir que les universitats poden tenir molta influència sobre les pràctiques de les empreses del sector. Si les universitats i la resta d'organismes públics s'organitzen col·lectivament, poden començar a exigir l'aplicació de mesures importants a Apple, HP, Dell, Samsung i altres empreses líders del mercat.

Amb la combinació del seu poder de compra pública, les institucions poden començar a demanar informació sobre on es fabriquen els productes que adquireixen, en quines condicions es produeixen i pressionar per corregir vulneracions de drets i per crear condicions de treball decent a la indústria electrònica a llarg termini.

Investigueu què fa el vostre centre

Per engegar una campanya a la universitat és important entendre com funciona cada centre, qui pren les decisions i com, i quines són les polítiques que s'estan aplicant actualment. Us pot interessar esbrinar:

- **Quants diners es gasta anualment la vostra universitat en productes electrònics?**
- **Quines empreses d'electrònica són les principals proveïdores de la vostra universitat?**
- **El vostre centre disposa d'una política de compra pública socialment responsable?**
- **Quins departaments i càrrecs estan involucrats en les licitacions per adquirir productes electrònics?**
- **L'alumnat pot participar en la presa de decisions sobre la política de compres?**

Podeu esbrinar algunes d'aquestes coses fent cerques a la pàgina web del vostre centre o preguntant-les al personal d'administració i serveis. En canvi, hi ha informació que serà molt més difícil d'obtenir. Per aconseguir dades d'aquest tipus segurament caldrà que presenteu una sol·licitud d'accés a informació pública a la Generalitat.

Escaneja aquest codi QR per accedir al formulari de sol·licitud

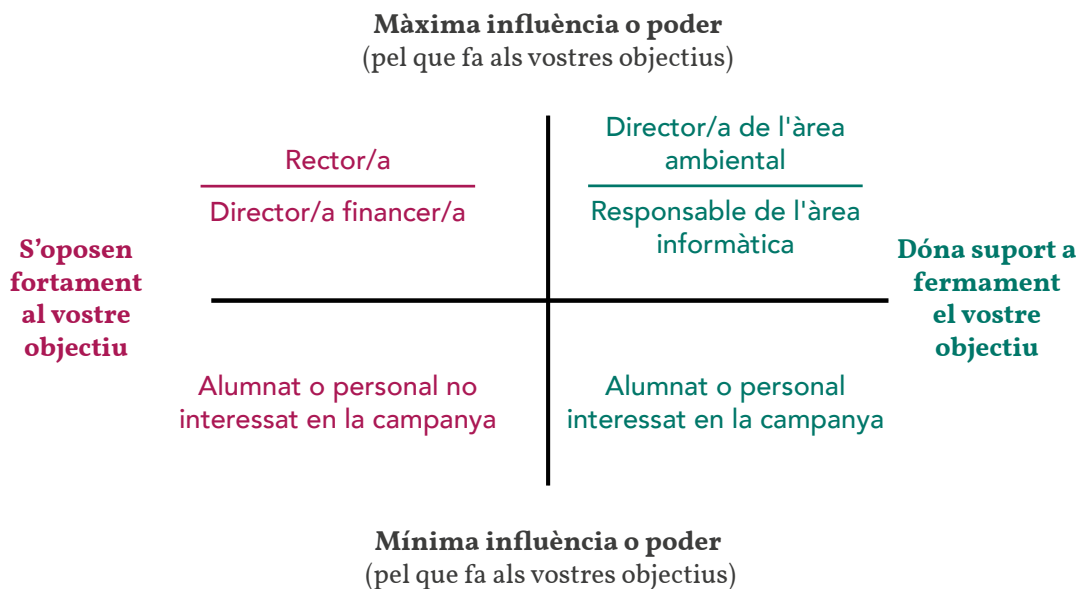
Identifiquen els objectius

A l'hora d'investigar sobre la vostra universitat, és important descobrir quins són els càrrecs clau perquè la campanya tingui èxit.

Fer un mapa de relacions de poder us pot servir per identificar qui pot donar suport als objectius de la campanya que intenteu impulsar al vostre centre, qui té capacitat per prendre decisions i qui pot influir sobre les persones que acaben decidint. Alguna gent s'avorirà a col·laborar-hi, però potser té poca influència. En canvi, hi haurà altres persones que potser seran molt poderoses, però no simpatitzaran amb els vostres objectius. Esbrinar qui són aquests càrrecs o col·lectius és clau per planificar una bona estratègia i saber a qui ens hem de dirigir en cada moment.

El model següent us pot ser útil per identificar alguns actors clau del vostre centre pel que fa al grau de poder i al grau de suport. Dediqueu temps a pensar en les persones següents (i totes les altres que considereu necessari) i elaboreu l'esquema de la vostra institució:

- Rector/a
- Delegats/des estudiantils
- Cap de sostenibilitat
- Cap de compres/contractació
- Organitzacions estudiantils de sostenibilitat
- Investigadors/ores

Electronics Watch: el canvi guanyador

Des que Electronics Watch va començar a monitorar les fàbriques l'any 2016 s'han fet avenços importants per millorar les condicions laborals a escala mundial. S'ha entrevistat milers de persones treballadores: de la República Txeca a la Xina, passant per les Filipines i Tailàndia. Gràcies al monitoratge i la negociació amb la indústria, els treballadors i les treballadores han començat a assegurar-se ingressos que els pertoqueu i han vist com les seves condicions laborals han millorat.

Treball forçós d'estudiants a la Xina

A l'octubre del 2015, un estudi promogut per les organitzacions que van impulsar la creació d'Electronics Watch va documentar el fenomen del treball forçós d'estudiants a la Xina a la fàbrica Wistron, que produeix servidors de grans marques, entre els quals hi ha, de fet, els més utilitzats per les universitats europees.

Estudiants de disciplines molt diferents però sense cap relació amb la fabricació d'aparells electrònics realitzaven pràctiques obligatòries a les línies de producció de la fàbrica, en jornades de 10 a 12 hores al dia, sis dies a la setmana, durant un període de fins a cinc mesos. L'alumnat, transformat en mà d'obra més barata, treballava a la fàbrica sota la coacció de no poder graduar-se, cosa que constitueix treball forçós tal com el defineix l'Organització Internacional del Treball.

Gràcies a la pressió dels membres fundadors d'Electronics Watch, molt especialment del Consorci de Serveis Universitaris de Londres (LUPC), les marques van haver d'intervenir per corregir aquesta vulneració de drets fonamentals. Electronics Watch continua fent seguiment de les pràctiques de treball forçós d'estudiants a Wistron i altres fàbriques de la Xina.

Persecució sindical a les Filipines

A les Filipines, C&F va acomiadar 87 persones el juny del 2016, entre les quals hi havia 63 membres d'un sindicat, al·legant reducció de comandes. L'empresa es va quedar amb només 20 persones en plantilla (cinc sindicalistes) però va mantenir 50 persones contractades a través d'ETT amb hores extres diàries. A l'agost la xifra de persones contractades ja havia pujat a 200 en total. C&F produeix components electrònics per a grans marques.

El Departament de Treball de les Filipines va abordar el cas com a pràctica antisindical i va exigir la readmissió de les 87 persones. L'empresa, no obstant, va combatre aquesta decisió i va obligar moltes d'elles a acceptar indemnitzacions per acomiadament. El gener de 2017, 22 persones que s'havien resistit a acceptar la indemnització van ser finalment readmeses, gràcies a la influència d'Electronics Watch combinada amb la força dels tribunals.

Abusos del personal migrant a Tailàndia

L'octubre del 2016, xarxes de suport de Myanmar van ser informades que una fàbrica de Cal-Comp Electronics de Tailàndia estava retenint passaports i permisos de treball i cobrant tarifes exorbitants de fins a 700 dòlars per contractar treballadors i treballadores migrants de Myanmar. Cal-Comp Electronics també produeix components electrònics per a grans marques.

Privar les persones treballadores de la possessió dels seus propis passaports i documents d'identitat juntament amb el cobrament de tarifes altes de contractació restringeix fortament la seva llibertat de moviment i per tant n'augmenta el risc de treball forçós. Gràcies a l'actuació d'Electronics Watch i la pressió dels compradors públics membres, al novembre es van començar a retornar els documents d'identitat així com les tarifes de contractació indegudes. Electronics Watch continua fent seguiment en aquesta fàbrica per tal que els drets de les persones treballadores migrants es respectin.

Fer campanyes a favor dels drets laborals

Les accions per defensar els drets de les persones treballadores no es poden dur a terme de manera individual. Per fer que la vostra universitat s'adhereixi a Electronics Watch cal que primer organitzeu un equip.

Podeu començar amb un cercle de persones properes entre vosaltres i fer-lo créixer. Parleu amb els diferents grups de la vostra universitat que treballen el feminisme, l'ecologisme, el sindicalisme, l'anti-racisme i el pacifisme. Totes les persones amb inquietuds per combatre les injustícies des de diferents perspectives poden aportar molt a la campanya. I com sempre, la unió fa la força. Convoqueu-les a una assemblea, compartiu idees i planifiqueu la campanya conjuntament.

Incidència política a l'interior de la vostra universitat

Perquè una campanya tingui èxit, en la majoria de casos caldrà activar un moviment públic capaç de generar pressió i demostrar que existeix suport popular. Assegureu-vos de mostrar que la campanya gaudeix d'amplies simpaties i feu que la direcció se senti pressionada per donar resposta a les vostres demandes.

Recordeu que mentre feu accions i feu créixer la campanya, és interessant tenir contacte regularment amb les persones amb capacitat de decisió sobre l'adhesió a Electronics Watch de la vostra institució. Continueu organitzant reunions i mantenint converses, però mai no oblideu que la força real de la vostra campanya és fora dels despatxos.

Recolliu signatures

Recolliu signatures a favor de la vostra campanya i demaneu a l'alumnat, personal i professorat que s'hi adhereixi. SETEM Catalunya ja disposa d'una petició per a la campanya 'Universitats en Acció' a favor de l'adhesió a Electronics Watch que podreu utilitzar i que enviarà directament el suport de cada persona signatària a les bústies de correu electrònic del rectorat de la vostra Universitat i del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya. Serà una eina molt potent per fer arribar la veu de cadascú de vosaltres directament als despatxos.

Canalitzeu les demandes a través del Consell d'Estudiants

El Consell d'Estudiants representa els interessos de l'alumnat davant dels òrgans de govern de la universitat, com per exemple el Claustre, el Consell de Govern i el Consell Social, així com del Consell Interuniversitari de Catalunya. L'èxit de la campanya dependrà en gran part de la influència en aquests espais.

Manifesteu-vos

Feu que l'alumnat surti massivament de les aules. Organitzeu una manifestació al campus i planteu-vos davant del rectorat amb les demandes de la campanya. Els vostres lemes se sentiran des dels despatxos i ja no us podran ignorar.

Desplegueu pancartes

Desplegueu una pancarta des d'un lloc visible del campus per deixar clar el que reclameu! Busqueu punts elevats o penseu solucions creatives perquè es mantingui visible durant força temps.

Feu fotos demanda

Organitzeu photocalls o repartiu missatges de la campanya imprimibles com petits cartells perquè l'alumnat pugui fer-s'hi fotos. Les podeu exposar en forma de mosaics i fer arribar a qui vulgueu per xarxes socials, fins i tot en forma de vídeo-muntatge.

Aprofiteu al màxim les xarxes socials

Mencioneu el compte de Twitter de la universitat i publiqueu comentaris a la seva pàgina de Facebook. Organitzeu tempestes de Twitter i coopteu els hashtags de la universitat relacionats amb la sostenibilitat, la cooperació i la igualtat per difondre els vostres missatges amb els seus.

Incidiu a les campanyes electorals al rectorat

Dirigiu preguntes directes a les candidates i candidats al rectorat, repartiu material de campanya als seus actes i utilitzeu els seus hashtags i comptes per demanar-los que prenguin posició.

Aposteu per la creativitat

Innoveu per representar missatges a favor d'Electronics Watch de forma creativa. Us podeu disfressar, construir ginys de cartró i interpretar rols i situacions. Per exemple alguns grups a Regne Unit han organitzat 'torns' de 24 hores desperts a la universitat per simbolitzar jornades en què el personal ha de treballar 24 hores seguides a les fàbriques. Les fotos d'aquesta mena d'accions funcionen molt bé per a la premsa i a les xarxes socials! Assegureu-vos una bona cobertura mediàtica i aprofiteu per enllaçar l'acció amb la petició online.

Per què és necessària la intervenció d'Electronics Watch?

Les empreses transnacionals solen apel·lar a les seves polítiques de Responsabilitat Social Corporativa (RSC) i a les auditories socials que se'n deriven per demostrar que no es produeixen abusos a les fàbriques a qui contracten la producció. Normalment, això implica que les marques autoavaluen el seu compromís ètic ja que encarreguen inspeccions de les fàbriques a una empresa a qui paguen molts diners perquè analitzi la seva activitat i n'elabori un informe. Aquestes empreses d'auditoria social contractades tenen, per tant, un conflicte d'interessos amb la marca, que es deriva dels ingressos que en reben.

Els milers de milions gastats per les empreses en RSC durant els darrers vint anys han servit de ben poca cosa a l'hora de protegir els drets de les persones treballadores. En realitat, es tracta majoritàriament de processos de màrqueting que utilitzen les transnacionals per millorar la seva imatge sense que hi hagi cap actuació per millorar les condicions laborals a les fàbriques.

Investigacions encobertes a fàbriques auditades feia poc han destapat casos de greus vulneracions de drets que no constaven als informes de les empreses d'auditoria. Això passa perquè les inspeccions d'auditoria social convencionals visiten la fàbrica una sola vegada, anunciada amb anterioritat, i la direcció de la fàbrica és qui proporciona la informació necessària, prèviament filtrada. Quan les persones treballadores tenen dret a ser escoltades, ho són davant l'atenció de la direcció i s'exposen a represàlies.

Cal que el personal lideri el procés de monitoratge sobre les seves condicions de treball i ho faci en condicions de seguretat, ja que els treballadors i les treballadores són qui millor coneixen les problemàtiques que pateixen a la fàbrica i la manera de solucionar-les. Això és el que aporta Electronics Watch.

“Electronics Watch i altres organitzacions que defensen els drets laborals han documentat que les auditories socials que es fan a la indústria electrònica tenen molts defectes.

Per exemple, les auditories analitzen les condicions de la fàbrica el dia de la inspecció, però són incapaces de detectar els canvis periòdics en l'activitat regular de la fàbrica.

El monitoratge amb la participació activa de les persones treballadores pot ajudar a resoldre aquests problemes perquè aporta informació procedent de les línies de producció amb una periodicitat diària.”

David Foust,
Guadalajara (Mèxic). Cereal.

#MWC18

RESS

**POISONOUS
INDUSTRY**

**BENZENE
N-HEXANE**

LEUKEMIA ✓
FETUS MALFORMATION ✓
PERIPHERAL NEUROPATHY ✓

#MWC18

ANMAVA
PALLAS 97 30

Escalada de la campanya

Pot arribar el moment en què malgrat haver fet pressió continuada, manifestacions de suport i accions destacades, penseu que no esteu podent assolir l'objectiu de la vostra campanya. A vegades us pot semblar que tot va inexplicablement lent o que ningú us vol escoltar.

Serà el moment de fer avaluació de la campanya i compar-tir-la amb altres universitats per aprendre unes de les altres i repensar estratègies conjuntament.

Serà el moment també de valorar si és estratègic organitzar accions més atrevides. Sovint serà l'única manera de fer que la institució us tingui en compte, es prengui seriosament la campanya i comenci a escoltar les vostres demandes.

Accions de portes obertes

En aquestes jornades les universitats intenten transmetre la seva millor cara, sobretot ara que cada cop depenen més dels ingressos de les matrícules. Difondre-hi material de la campanya pot ser una acció de pressió mot efectiva.

Assegudes i acampades

Potser és l'hora de mostrar visiblement que no penseu retirar-vos. Podeu organitzar una asseguda davant del rectorat o d'un edifici on hi hagi els càrrecs a qui voleu arribar, per tal de fer que Electronics Watch es converteixi en un tema prioritari de l'agenda de la universitat. Si el vostre campus disposa d'un espai destacat a l'aire lliure, potser fins i tot podeu muntar una acampada reivindicativa!

Assegureu-vos que no deixeu d'organitzar marxes, piquets i accions creatives, i continueu intentant mobilitzar més persones perquè hi assisteixin. Intenteu augmentar la creativitat per fer que les persones tinguin motius per participar-hi!

És important mantenir la porta oberta a la negociació i el diàleg en totes les etapes. A mesura que feu que la campanya avanci, i com més incidència tingui, les possibilitats que la direcció es vulgui reunir amb vosaltres augmentaran. Assegureu-vos de continuar proposant reunions per parlar sobre la vostra campanya.

La campanya ha triomfat!

La campanya ha tingut un gran èxit gràcies a un procés incansable d'activació, pressió i dinamització. La universitat accedeix a col·laborar amb Electronics Watch i implicar-se per fer valdre els drets de les persones treballadores. En definitiva, heu triomfat.

I ara què?

Publiciteu

Hi ha moltes maneres de difondre la vostra victòria i fer que la premsa en parli. Cal que nomeneu portaveus perquè atenguin els mitjans de comunicació, redacteu comunicats i disposeu de bones imatges.

Seguiu

Caldrà que feu un seguiment de la institució per assegurar-vos que compleix amb els compromís d'adhesió. Això vol dir que haureu d'estar al cas de les reunions del consell de govern o de les comissions implicades i comprovar que les mesures s'apliquen. Si la universitat no mostra avenços reals, caldrà que demaneu explicacions en privat o en públic.

Compartiu

Assegureu-vos que compartiu la vostra experiència. Escriviu a blogs, concediu entrevistes, compartiu recursos i organitzeu tallers perquè altres persones puguin aprendre de la vostra victòria i de les coses que heu fet bé. Els grans triomfs són inspiradors i la vostra història servirà perquè altres col·lectius millorin les seves campanyes o n'organitzin de noves, per això és molt important que en feu difusió!

Celebreu

Organitzeu una festa per celebrar les coses sensationals que heu aconseguit! És vital celebrar els èxits i compartir-los amb el moviment pels drets de les persones treballadores en un sentit ampli. No us oblideu de celebrar també totes les fites que aneu assolint al llarg del camí.

Calendari de la campanya

Tota la informació d'aquesta guia us ajudarà al llarg del camí per planificar la campanya 'Universitats en Acció' a la vostra universitat en favor d'Electronics Watch. Però, per tal que una campanya sigui reeixida és important fixar un bon calendari estratègic.

Haureu de tenir en compte en quina època l'alumnat es concentra als campus universitaris, els períodes d'exàmens i els terminis de lliurament dels treballs, així com quins són els bons moments del curs per impulsar les campanyes.

Al llarg de l'any també hi ha algunes dates clau que són importants per a les mobilitzacions de les vostres campanyes. El grup d'activistes pels drets laborals de SETEM Catalunya n'aprofita algunes cada any per sortir al carrer i organitzar accions de protesta, a les quals us convidem a participar. Tot seguit, n'esmentem unes quantes:

Mobile World Congress

Finals de febrer

Dia mundial del treball decent

7 d'octubre

Jornada internacional organitzada per la Confederació Sindical Internacional (ITUC), que exigeix salaris dignes a escala mundial. Aquest dia, sindicats i activistes d'arreu del món alcen la veu per denunciar els salaris de misèria i es mobilitzen per reclamar canvis en les seves condicions laborals. És una gran oportunitat per organitzar una acció de solidaritat i augmentar la pressió de la campanya!

Dia mundial sense compres

Últim divendres de novembre

L'organització anticapitalista Adbusters va crear i promoure als (anys 90) el Buy Nothing Day, que ara ja arriba a uns 60 països en resposta al Black Friday. Les organitzacions que s'adhereixen al Dia Mundial Sense Compres l'aprofiten per denunciar l'escalada publicitària prenatalença i els grans descomptes del Black Friday per impulsar el consum desmesurat. Conviden en canvi a una reflexió sobre el paper del consumisme en l'engranatge dels sistema capitalista així com la seva relació amb l'explotació laboral i la degradació del medi ambient.

Dia mundial dels drets humans

10 de desembre

Es commemora el dia en què, el 1948, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar la Declaració Universal dels Drets Humans. L'esclavitud moderna comporta vulneracions flagrants dels drets humans com salaris indignes, treball forçós i repressió sindical. És una bona ocasió per recordar als estats, inclosos totes les institucions públiques, que tenen el compromís de fer respectar els drets humans.

Per què la vostra campanya és necessària?

SETEM Catalunya impulsa la campanya 'Universitats en Acció' a les universitats públiques catalanes per tal que aquestes institucions o bé el Consorci de Serveis Universitaris en el seu nom, s'adhereixin a Electronics Watch.

Gràcies a la fundació internacional Electronics Watch les institucions afiliades poden verificar de forma independent les condicions de treball en les cadenes de subministrament dels seus productes electrònics i contribuir a solucionar-ne les vulneracions de drets. També aconseguen combinar el seu poder de compra per tal de tenir força d'interlocució amb les grans marques del sector i aconseguir millores de les condicions de treball.

Des de la seva fundació el 2015, més de 30 institucions públiques ja s'han adherit a Electronics Watch. Alguns dels membres afiliats són consorcis, cosa que multiplica les institucions que arreu del món ja exerceixen la compra pública responsable de productes electrònics. A Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i el de Sant Boi en són membres fundadors i recentment s'hi ha afegit l'Associació Catalana de Municipis que posa una central de compres a disposició de més de 1.000 ens locals.

Les universitats públiques catalanes no poden deixar passar l'oportunitat de col·laborar amb altres universitats i institucions públiques europees per exercir la seva responsabilitat i la seva influència per fer respectar els drets humans en la producció dels equipaments electrònics, essencials al món acadèmic. De moment, però, no han fet aquest pas. Es fa imprescindible per tant la mobilització de les comunitats universitàries perquè la pressió vingui des de baix.

Com us pot ajudar SETEM Catalunya?

L'equip de SETEM Catalunya us pot donar suport en el desenvolupament de la campanya de diverses maneres:

- Us podem oferir formació en activisme a Catalunya i al Regne Unit (amb totes les despeses cobertes) o en tallers específics organitzats a la vostra universitat a demanda.
- Us podem orientar per dissenyar l'estratègia de la campanya a la vostra universitat.
- Us podem proporcionar recursos impresos, audiovisuals i digitals, així com altres materials de campanya útils.
- Us podem posar en contacte amb organitzacions de defensa dels drets de les persones treballadores als principals països productors d'electrònica.
- Podem posar al vostre servei una petició online que fa arribar directament les vostres demandes al rectorat i al Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya.
- Podem portar representants de la fundació Electronics Watch a les reunions amb càrrecs interns de la universitat.
- Podem participar en xerrades i taules de debat que organitzeu a les vostres facultats.
- Podem facilitar-vos accés als mitjans de comunicació per fer sentir la vostra veu.
- Podem donar-vos espai al Mobile Social Congress perquè presenteu la vostra campanya públicament.
- Podem portar activitats prèvies del Mobile Social Congress a les vostres facultats a petició vostra.
- Us podem ajudar a coordinar-vos amb les altres universitats catalanes.
- Us podem actualitzar periòdicament de les notícies més importants relacionades amb les vulneracions de drets de les persones treballadores a la indústria electrònica.

**MOBILE
SOCIAL
CONGRESS**

Membres d'Electronics Watch

Recursos

www.electronicswatch.org

Al web d'Electronics Watch hi trobareu més informació sobre l'estructura interna de la fundació, les institucions públiques adherides i monitoratge amb la participació activa de les persones treballadores. Hi ha informes sobre les condicions de treball a la indústria electrònica en els principals països productors i informació detallada sobre els processos i el cost de l'adhesió.

www.gooelectronics.org

Good Electronics és una xarxa internacional d'organitzacions de campanya i de recerca, sindicats i activistes que treballen per abordar els problemes socials i ambientals relacionats amb les cadenes de subministrament de l'electrònica, des de les mines fins a les fàbriques. Al web hi trobareu les organitzacions que en formen part a cada país i notícies relacionades amb la indústria electrònica.

www.mobilesocialcongress.cat

Al web del Mobile Social Congress que organitza SETEM Catalunya hi trobareu notícies relacionades amb l'esdeveniment, els vídeos del darrer congrés, i peticions online a les quals podeu donar suport, entre d'altres materials interessants.

www.setem.cat

Si voleu conèixer millor totes les campanyes de SETEM Catalunya consulteu el nostre web. I si voleu més informació sobre els nostres grups d'activistes escriviu a campanyes@setem.cat.

Setem

people & planet

make
ICT
fair

Amb el suport de:

Ajuntament de
Barcelona

El contingut d'aquesta
guia és responsabilitat
de SETEM exclusivament.

Bisbe Laguarda, 4. 08001 Barcelona

SETEM Catalunya

campanyes@setem.org

@setemcat

934415335

@setemcat

www.setem.cat
www.mobilesocialcongress.cat

#UniversitatsEnAcció